Tizenkettődik évfolyam. 167. szám. Kolozsvár, péntek, julius 24. 1891.

SZERKESZTŐI IRODA:
Belmagyar-utcza 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK“ ELŐFIZETÉSI DIJA:
Egész évre . 16 frt. || Negyedévre . . 4 frt.
Félévre . . . 8 frt. || Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvártt, Belközép-utcza 33. szám.

HIRDETÉSI DIJAK:
Egy ⬚ czentimeternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után **30** kr.

Nyilttéri czikkek:
garmond sora után **20** kr. fizetendő.

Román visszhang.

A hazai román sajtó behatóan foglalkozik azzal a válasszal, melyet a magyar főiskolák ifjusága adott a bukaresti egyetemi ifjuság emlékiratára.

Szokatlan dolog, hogy a román sajtó annyi önmérsékletet tanusitson valamely politikai vagy társadalmi és bölcsészeti kérdés megitélésénél, mint a hogy ezt a magyar ifjuság válaszával szemben használja.

Ez maga legjobb bizonyitéka annak, hogy az a válaszirat komoly és méltóságteljes hangon van tartva, s az érvek, melyek abban felhozatnak nem olyan természetüek, hogy azokra az ellenfél — bunkós bottal válaszolhasson.

A „Tribuna“ és a „Gazetta“ foglalkoznak részletesebben a magyar ifjuság válasziratával.

Nem állitnak érvet az érvekkel szemben, inkább csak odavetőleg, amolyan felszines megemlékezés alakjában szólnak erről a derék munkáról.

A „Tribuna“ sokat jelentő dologgnak tartja a válaszirat ama kijelentését, hogy a románoknak összes jogosult követelései teljesitve vannak, s azt adja át feleletül, hogy most már a román sajtó kötelessége kimutatni, „hogy mennyiben vannak teljesitve a valóságban a románoknak nem csak jogos követelései, hanem törvény által biztositott igényei is.“

Hát nekünk most nincs egyéb tenni valónk, mint nyugodtan bevárni, mig a Tribuna hozzáfog az igért bizonyitáshoz és kimutatja a teljesitetlen követeléseket és a törvény által biztositott, de szerinte még kielégitetlen igényeit a hazai románságnak.

Akkor aztán majd nekünk is lesz már szavunk ahhoz a bizonyitási anyagokhoz, s főleg a módhoz, melylyel a bizonyitás megkisértetik.

A „Gazetta“ majdnem hasonló álláspontra helyezkedik, annyi különbséggel, hogy a válaszirat czimében sérelmet lát, mert szerinte helytelen a „magyar románok“ kifejezés, hanem azt helyesen ugy kell vala fogalmazni „Magyarországon élő románok.“

Nó, ha a Gazetta csak ebben látja a sérelmet, hát ezt nagyon könnyü megkorrigálni, a mennyiben a magyar ifjuság szerintünk, ha a Gazetta kivánja habozás nélkül elismeri, hogy magyar románok alatt valójában a Magyarországon lakó románokat értette.

Ezeken aztán ugy a hang, mint felfogás dolgában messze tul tesz a Nagyszebenben megjelenő „Telegraful román“, a mely a magyar ifjuság komoly és méltóságos hangon tartott válasziratára egy minden tekintetben epés és minden komolyság nélkül való czikkben reflektál.

Ez az ujság a mint mondják a nagyszebeni román metropolitának a hivatalos organuma. Ugylátszik a metropolita urnak kisebb gondja is nagyobb annál, hogy az a hirlap, a melyet ő sugalmaz, komoly és igazságos hangot használjon akkor, a midőn a magyarországi közélet és a politikai közviszonyokról ir kritikát.

Az érsek ur lapja a magyar ifjuság válasziratának birálatánál is alaposan eldobja a sulykot.

Azzal kezdi a kritikát, hogy rátámad az uralkodó politikai rendszerre, s azt veti oda, hogy a szabadság érdekében megkisérlett minden mozgalom ebben az országban csirájában fojtatott el a multban, s ép oly nehéz ez érdekben valamit kiküzdeni a jelenben is.

A Telegraful e bevezető elmélkedés után hajlandónak mutatkozik fátyolt vetni a multra s rátérni az egyenlőség érájára.

Minden józan ember azt hihetné e kijelentés után, hogy most már az egyenlőség érájában a román sajtó is igazságosabb lesz a közállapotok megitélésében.

De nem ezt teszi, hanem azt állitja egész ünnepélyes komolysággal, hogy a magyar állam nem mér egyenlő mértékkel, s a kisebb nemzetiségekkel szemben kivételes intézkedéseket tesz.

A Telegraful szerint a magyar államban a román ajku iparos, hivatalnok vagy tudós nem élhet meg, s ezért kénytelenek ezrivel kivándorolni a „dunai országokba.“

Hát mi is nagyon jól tudjuk ám, hogy a román ajkuak mért vándorolnak ki a dunai országokba. Ki mennek nem azért, mert itt a szorgalmas és képzett román iparos, vagy a tudós román férfiak nem érvényesithetik tehetségüket s nem juthatnak hozzá a megélhetés vagy haladás feltételeihez — hanem itt hagyják az országot puszta illuziókért.

Azt hiszik, hogy Romániában minden arany, ami fénylik, s ott nem is kell küzdeni a létért, mert ott csak ugy kinálja magát a jóllét és a boldogság.

Persze a Telegraful nem hoz fel eseteket a visszavándorlókról, a kik Romániában nem tudtak egyebet megszezezni a — csalódásnál; nem hoz fel eseteket arról, hogy ebben az országban a román ajkuak némelyike nem azért nem tud megélni, mert román, hanem azért, mert élhetetlen és politikai álomlátó.

Ha tehát ebben veszedelmes irányzatot lát a „Telegraful“ ezért ne a magyar államot és a politikai rendszert, hanem azokat tegye felelőssé, a kik a hazai románokat kifelé csábitják, a helyett, hogy az ide benn való megélhetés módjainak ismeretére ösztönöznék.

Hogy ide benn minden nemzetiséghez tartozó polgár megélhet, arra nézve a magyar ifjuság válasziratában megtalálhatja még a Telegraful is a szükséges tudnivalókat, valamint azt a meggyőződést is megszerezheti magának, hogy ebben az országban csak az izgatók és henyék számára nincs biztositva a megélhetés és haladás, s kik innen elvágyakoznak épen azt az elemet képezik, a mely egy követ fuj a Telegraful irástudóival vagy is azt az álmot álmodja, hogy ez az országrész a melyen él — le a Tiszáig nem a magyaré, hanem román szerzemény — a melyen a magyar csak bitorolja az uralmat.

Hát ezek az álomlátók ebből a hiedelmükből is alaposan kiábrándulhatnak, ha elfogulatlanul megolvassák a magyar ifjuság válasziratát és megértik az abban rejlő tanulságokat.

Politikai hir.

Szapáry Gyula tervei. Emlitettük már, hogy képviselői körökben elterjedt hir szerint Szapáry gróf miniszterelnök augusztus közepe táján el fogja napoltatni a képviselőház üléseit. E hirt most mint a „M. H.“ irja, megerősitik és hozzá teszik, hogy a miniszterelnök azért akarja még három hétig tárgyaltatni a közigazgatási javaslatot, mert egyrészről a mérsékelt ellenzék beakarja bizonyitani, hogy kormányra jutásának idején tett igyekezetét komolyan vette, azt beváltani is igyekezett és másrészt azért, mert dokumentálni kivánja, hogy a függetlenségi párt obstrukcziót üz, melynek ódiumát aztán egészen e pártra akarja háritani. E kettős czélt ohajtja elérni Szapáry a képviselőháznak augusztus közepén történő elnapolásával, de hogy miféle taktikázással fog csinálni ebből a rosz javaslatból jó törvényt, arra nézve egyáltalán nem adható válasz.

A T. Ház.

— Saját tudósitásunk. —

Bpest, jul 24

A többség, a nagy képpel, a sok göggel és végtelen elbizakodottsággal emlegetett többség kezd kétségbe esni. Ök a kik mindent megtudnak szavazni, — mégis borzasztó, hogy a vita megállitását és bevágását nem lehet megszavazni. És a többségen nem csak a kétségbeesés, de a csodálkozás is kezd mutatkozni.

Hogy is lehet olyan, az az ellenzék, hogy kanikulai hőségben és plane mikor a kegyelmes ur haragszik, zsörtölődik: hát fogja magát, — megszavaztatja a tisztelt házat névszerint, elbeszél akárhány szónoka óraszámra, a nélkül, hogy jogosan belekiálthatnák:

— Ime az obstructió!

Hogy lehet olyan az ellenzék, hogy lelkesedéssel, hiven, kitartással és akkora buzgalommal protestál a javaslat ellen. Micsoda emberek azok, hogy egy egész nyári szünidő boldog nyugalmát képesek feláldozni hazájukért. Ugyanbizony édes függetlenségi párt hát nemkényelmesebb volna Uff király boldog alattvalóinak, vagy Szapáry mamelukjainak lenni — a mi egyre megy, — és ha kérdi a kegyelmes ur:

— Mit szóltok a nemzetiségi paktumhoz?

Felelnétek:

— Oh az jó!

Mit szóltok a magyar miniszter német levelezéséhez?

Felelnétek:

— Oh az jó!

— Mit szóltok a fiumei ügyhöz, Ugron—Uselachoz?

Felelnétek:

— Oh az jó!

Mit szóltok az államositáshoz?

— Felelnétek:

— Oh az jó! Igen oh igen! Miért is vagytok ti ellenmondók· Igen, mi csodálkozunk. Illetőleg csodálatot szavazunk nektek. Miért töritek és fárasztjátok magatokat a szükebb hazarészért, melynek tágabb érdekei az államositást kivánják meg. Ezért neheztelést, szavazunk nektek! Miért van veletek a nemzet rokonszenve? Ezért irigységet szavazunk nektek! Igen, igen! Száz igen! Szavazunk! Ti azt mondjátok első a haza (talán monarchiát akartok mondani) Hát mi a haza? Ugyan ugyan bizony isten kaczagást szavazunk nektek! Igen! Igen! Igen!

És Uff király boldog alattvalóinak boldogsága nem csábitja el ugy látszik a függetlenségi pártot, mert nap-nap után erős csatát viv az államositás ellen,

A mai nap dicsőségének oroszlán része br. Prónay Dezsőnek jutott. Br. Prónay másfél óráig tartó remek beszédben szólt az első szakaszhoz. A hatás frappáns volt s különösön a befejező rész egészen elragadta az ellenzéket s maga a kormánypárt, minden megátalkodottsága mellett is egészen konsternálva volt.

Prónayt megelőzőleg Olay Lajos beszélt. Beszéde folyamán felemliti a bácsmegyei állapotokat, a melyek hiven illusztrálják a kormány erélytelen eljárását és a miniszterelnök szives elnézését. Olay foglalkozott a „Nemzet“ czimü félhivatalos lappal is és kijelenté, hogy a boldogult Visi Imre a maga higgadtságával sokat használt a pártnak, de a mostani szerkesztő (Gajáry) a vihart még fokozza.

A bácsmegyei állapotok elősorsolása birta szóra Gromon Dezső honvédelmi államtitkárt, a ki a kormány tisztázása által szerecsenmosásra vállalkozott.

Vojnics István azt fejtegette, hogy neki tetszik az államositás. A nemzet bizonyára nem irigyli Vojnics képviselő ur gusztussát.

A vitát Madarász Imre fejezte be egy élénk hatást keltő beszéddel, melyben kijelentette, hogy a szakaszt nem fogadja el, hanem csatlakozik Helfy Ignácz módositásához.

Hármas szövetség a T. Ház-ban.

— Ugron Gábor interpellácziója —

A képviselőház egyik közelebbi ülésén Ugron Gábor interpellácziót intézett gróf Szapáry Gyula miniszterelnökhöz a hármas szövetség meghosszabbitása tárgyában.

Erre a miniszterelnök a képviselőház szerdai ülésén felelt, s ezeket mondta:

Köztudomásu azon védelmi szövetség, mely egyrészt Ausztria-Magyarország, másrészt Németország között 1879 óta fennáll, a mely szövetségi szerződés 1888 február 3-án Berlinben, Bécsben és Budapesten a hivatalos lapban egyidejüleg közzététetett; köztudomásu az is, hogy ezen szövetséghez később Olaszország is hozzájárul.

Mint tényt konstatálom, hogy ujabb időben Olaszország ezen szövetségnek több évre való meghosszabbitásához hozzájárult. (Helyeslés jobbfelől.) Azt hiszem, mindenki megnyugvására szolgálhat azon tudat, hogy ezen tisztán védelmi és békés alapon nyugvó szövetség további fentartása biztositva van. (Helyeslés jobbfelől.)

Ezen szövetség beczikkelyezése, a mint ez más alkalmakkal sem történt, az érdekelt kormányok nem szándékoznak előterjesztést tenni és ily előterjesztést a magyar kormány sem tehet. (Helyeslés jobbfelől.

Kérem ezen válaszomat tudomásul venni. (Helyeslés jobbfelől.)

Ugron Gábor: Észrevételeket tesz a szövetségi szerződés természetére nézve. Ha a megujitott szerződős minden pontjában ugyanaz, a milyen volt a régi, akkor a mi keleti érdekeink nincsenek benne kellő módon megóva.

AZ „ELLENZÉK TÁRCZÁJA“.

1891. Julius 24

Uti táskából.

Irta: ENDRŐDI SÁNDOR

IX.

Sylt.

Esti nyolczadfél óra tájban Wyck szigeténél horgonyt vetett a „Freia“ s villamomos reflektoraival besugarazta a „Nordfriesland“-ot, ezt a kisebb méretü helyi gőzöst, mely aztán bennünket — rövid harmadfél óra alatt — Syltre szállitott. A „Freia“ a legjobb akarat mellett sem mehetett volna tovább, mert Schleswig-Holtstein partjai és e szigetek közt csak dagály alkalmával van hajózható viz (nagyobb járművek számára éppen nem elég) — apálykor pedig jóformán csak száraz földet lát itt az ember mindenfelé keskeny vizfoltokkal, melyek a homokpadok mélyedéseiben visszamaradtak és póznákra kötözött csepü-bokrokat, melyek a hajózható utvonalat jelölik. Ezért is nevezik a tenger e részét „Wattenmeer“nek, Zátonytengernek.

A dagály zuhogó vizén minden fennakadás nélkül érkeztünk meg tiz óra felé Munkmarschra, Sylt egyetlen biztos kikötőjébe.

*

Az éj elég világos volt s a sziget keleti vonala jól kifehérlett az árnyból. Mosolyogva léptem a partra, mert az első pillanatban ugy rémlett mintha a Liliputiak szigetére tévedtem volna.

Egész nap nem láttam egyebet csak a végtelen óczeánt, a végtelen eget, a gomolygó nagy felhőket s tekintetem annyira hozzászokott e felséges arányokhoz, hogy most a Sylt partjain szinte nevetségesnek találtam a parányi kikötőt, ezeket az apró, csöndes halászbárkákat, s azt a néhány öles tölgyfagátat, melyhez gözösünk majdnem minden nesz nélkül oda lapult. Apró emberkék sürgölődtek, forgolódtak körülöttünk s szedték össze málháinkat.

Előttünk, a lankás homokpart közeli ormán egy szélmalom állt mozdulatlan vitorlákkal, álmatagon. Hamarjában csak olyan madárrezzegető kerepü-félének gondoltam. Körülötte három-négy hallgatag házikó, melyeket együtt véve ezzel a községi névvel tisztelték meg a szigetlakók: Munkmarsch. Ez tehát egy egész község volt.

Néhány ölnyire egy kávédaráló-féle masina pöfékelt nagy hangosan, egy kis játéklokomotiv, melyhez két-három játék-waggon volt kapcsolva. Olyan kicsinyesnek tünt fel előttem minden. A vasuti kalauz egy kis fakatonához hasonlitott, — a vonat köré csoportosuló emberkéket mintha czérnán rángatták volna.

Fölszálltunk.

— A kisasszony sikoltott? szólitottam meg szomszédnémat.

Csodálkozva és sértődve nézett rám.

— Nem, uram: a lokomotiv fütyentett.

— Szépen vagyunk, gondoltam magamban; ez az első bókom Sylten. Ha a többi is igy sikerül, sokra fogom vinni kétségkivül.

*

Tiz percz alatt Westerland-Sylten voltunk, a tulajdonképeni fürdőtelepen, melyből azonban ez alkalommal nem igen láttam egyebet, csak egy halom összeszorongatott házat s szétszórva néhány szélmutató árboczfát,

Elhelyezkedem a „Victoria“ szállóban s mivel a Sylttől szóló könyvem erősen nekiront azoknak, kik megérkezésök után — ahelyett, hogy pihennének — rögtön a partra nyargalnak, felmászkálnak az omló Dünékre s a dörgő hullámverés vonalában mértföldeket szaladgálnak minden határozott czél nélkül: természetesen az én első dolgom is az volt, hogy e tilalmas élvezet gyönyöreiben és izgalmaiban azonnal részesüljek. Tanácsolhatott nekem bármilyen okosat és bölcset a könyvem, azzal tisztában voltam, hogy én azért okvetetlenül bolondot fogok csinálni. Nem azért születtem magyarnak, hogy higyjek a — németnek.

Őszi zubbonyomat magamra rántva, megindultam az orrom után nyugatnak. A szél szemközt süvöltött s szárnyain hordta a tenger illatát. A hullámverés zaja keresztül csapott a Dünék homokbástyáin s felbömbölt a mélységből. Magát a partot azonban még nem láttam, csak mentem a harsogó nagy zaj felé. Egy-egy csillag villant ki a folyton száguldó felhők közül s hosszu fűszálak hajlongtak szomoruan körülöttem. Az éj nedves, hideg volt s a Westerlandi kis telep ugy tünt fel előttem a homályban, mintha házikói összebujtak volna, hogy kevésbbé fázzanak.

Sötét melancholia kisért magányos utamon, mely a part fölött álló Dünék közeledtével mind jobban emelkedett, de csakhamar elértem a homok-lejtő peremét, a korlátok közé szoritott czikk-czakkos lejárat fölépcsőzetét s feltárult előttem ujra a végtelen ég, mely alatt ép oly végtelenségben hullámzott harsogott a komor, gyujtos oczeán, döngetve Sylt homokpartját s habjaival végig nyulva a sáppadt és hallgatag Dünék lábait.

Egy pillanatig szinte szédülve álltam a szomoru, de óriási látvány előtt, aztán lerohantam a lépcsőkön s nem törődve a parti restauratiókból haza felé szállingozó fürdővendégekkel, egyenesen a mély robaju hullámveréshez siettem s neki indultam a kiözönlő habok vonalában az éjszakának.

A nyugati égen még halavány világosság derengett, a tenger azonban teljesen sötét volt. A szeszélyes alaku Dünék megannyi Sphynxként meredtek le rám, bizalmatlan árnyak reszkettek körülöttem s a sápadt tenyéren itt-ott nehéz, alaktalan tömegek feketéllettek. A szél sirt, a hullámok jajgattak.

Nem tudnék számot adni a buskomoly érzések ama sokféle árnyalatáról, mely lelkemben feloldódott. Az ember a végtelennel szemben nagyon kicsinynek érzi magát. Az élet derüjéből nem láttam itt egy sugarat sem, csak végtelen gyászt, mely lengő, fekete fátyolaival beboritott előttem földet és eget. Egyedül voltam e siket magányban, szemben a rémes, zajló oczeánnal, mely e partokon egy pillanatig sem pihen, éj-napon át zug-bug, dörög szakadatlanul.

Megálltam, mintha nagy sulyok nyomását éreztem volna mellemen s torkomat összeszoritotta valami.

A viz fekete sivataga, mint egy felforgatott végtelen temető; a hullámok megannyi mozgó sirhalomként hömpölyögtek felém s a „Soha többé — mindörökké!“ komor áriáját harsogták requiem szerüleg . . . .

Fölizgatott képzeletem benépesitette a sötétséget s az örvényes, forradalmas oczeánból egymásután merültek fel emlékeim sápadt alakjai, a kik elől idemenekültem feledni s akik szemem közé hahotáztak, mikor látták, hogy pilláimra csöndes köny szivárog. Csak egy, csak egyetlenegy volt közöttük, a ki részvevőn közeledett felém, odasimult arczomhoz és halk, édes hangon suttogta a fülembe:

— Szegény gyermek, te még beteg vagy, pihenésre van szükséged, menj haza kis szobácskádba, alugyál álmok nélkül és ne törődjél most az óczeánnal, mely amily nagy, épp oly — érzéketlen!

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

De ha — ugymond — a régi szerződés megujittatott, akkor kellett volna, hogy a mi kormányférfiaink és politikusaink odahassanak, hogy azon eshetőségre, melynek tekintetében a multban kötött szerződésben kellő provizió nem látszott lenni és a közzétett czikkelyekben nem foglaltatott, jövőben a kellő garanczia megadassék, mert már ez is elviselhetetlen, hogy évtizedeken keresztül a Balkán félszigeten levő állapotok törvényteleneknek ismertessenek el, és ne legyen bátorsága egyetlen egy nagyhatalomnak is — ezt csak egy nagyhatalom ellenzi még — azon állapotok törvényességének elismerésére és a törvényes rend megszilárditására alkalmat nyujtani, hanem minden lázongási törekvéseknek, minden bérenczszolgálatra kész egyéneknek alkalom és mód nyujtatik, hogy a törvényesnek el nem ismert, ott az ország törvényei szerint ugyan fennálló, de nemzetközileg törvényesnek el nem ismert rend felbolygatására, akár azon állam keretében, akár pedig a szomszéd államok területéről merényletek intéztessenek. (Igaz! Ugy van! a szélső balon.)

De, t. ház, nem akarok tovább a nemzetközi politikával foglalkozni, nem akarok ezen kérdésnek bővebb tárgyalásába bocsátkozni: egyszerüen csak azt jegyzem még meg, hogy ha Németország azt akarja, hogy a német szövetségnek Magyarországon az a népszerüsége, a melylyel eddig birt, továbbra is fenmaradjon: igyekeznie kell Magyarországot respektálni és Magyarország állami rendjét saját körében szintén respektáltatni. (Helyeslés a szélső balon.)

Mert azok a folytonos támadások, melyek a magyar nemzet ellen, épen Németország konzervativ köreiből intéztetnek és gyakran a kormányhoz közel álló sajtó csatornáin ránk irányittatnak: legkevésbé alkalmasak, arra, hogy Magyarországban a német szövetség iránti rokonszenvet fejlesszék és támogassák. (Élénk helyeslés a szélső balon.)

Igyekezzék Németország odahaza német lenni, de engedje meg, hogy viszont Magyarország idehaza magyar legyen. (Igaz! Ugy van! Helyeslés a szélsö balon.) Igyekezzék, mint szövetséges német politikát folytatni, de ne lépjen fel ugy a mint a Magyarországon élő németek protektora és védelmezője. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés a szélső balon.)

Mert ellenkező esetben gyanu támad minden magyar ember kebelében, hogy ezen szövetségesünk későbbi időre spekulál és elé akarja késziteni német szellemben Germania számára a dunai tartományokat, hogy azok majd egykoron, miként a tulzó németek hirdetik, bekebeleztessenek a német birodalomba. (Helyeslés a szélső balon.)

Őszinte és nyilt eljárást kövessünk. Ha mi Németország belügyeibe nem avatkozunk, ha mi Lengyelország és Elszász védelmére nem kelünk, megvárjuk és megköveteljük, hogy ő, mint szövetségesünk, ha igazán az akar maradni, Magyarországot engedje magyarnak lenni s idegen népfajok protektorául ne lépjen fel. (Igaz! Ugy van! Helyeslés a szélső balon.)

A szónok ezután helyteleniti azt, hogy a szövetségi szerződés a törvénytárba iktattatik. Felsorol törvénykönyyünkből számos törvényt, melyek ehhez hasonló szerződések beczikkelyezéséről szólanak. Idézi a 67-iki 12-iki törvényczikket, mely ezt a kormánynak kötelességévé teszi. A kormánynak, mely e törvény alapján áll, erkölcsi kötelessége az, hogy ezt a törvényt megtartsa.'

A törvény — ugymond — határozottan rendeli és önök azt mondják, hogy az 1867: XII. t.-cz. alapján állanak. Önök léte 23 évi kormányzása ezen a törvényen nyugszik. Nem nekünk kötelességünk ezt a törvényt fenntartani és megőrizni a maga tisztaságában és épségében, hanem önöknek. Önök vállalták el azon becsületbeli kötelezettséget, hogy ezt a maga épségében védelmezik, és megtartják még velünk, még a nemzetnek ,több követelésével szemben is. (Ugy van! Ugy van! a szélső balon.) Tehát teljesitsék ezen becsületbeli kötelességüket akkor, midőn azt nem velünk szemben hanem a nemzet javára és az alkotmányosság érdekében kell érvényesiteni. (Élénk helyeslés a szélső balon.)

Nem veszem tudomásul a miniszter ur válaszát. (Zajos helyeslés a szélső baloldalon.)

Szapáry Gyula miniszterelnök: T. képviselőház! (Halljuk: Halljuk!) Méltóztassanak meggyöződve lenni arról, hogy ugy a külügyi, mint a magyar kormánynak főgondját képezi az, hogy az ország érdekét minden irányban biztositsa és ezen gondoskodásnak kifolyása azon szövetség is, a melyre bátor voltam előbbi felszólalásomban hivatkozni. (Helyeslés jobbfelől.) A nemzetnek jogát és a 1867. XII. t.-cz. értelmét a kormány és e házban senki kétségbe nem vonja. De azt hiszem, a t. ház két dolgot meg fog engedni. Az egyik az, hogy egy oly természetü szerződős közt, a melyről itt szó van és egy akár kereskedelmi, akár jogvédelmi szempontból kötött szerződés közt, mégis van külömbség (Helyeslés jobbfelől.)

Azt sem lehet másrészt tagadni, hogy vannak szövetségi szerződések, a melyeknek teljes szövegükben való nyilvánosságra hozatala ugy politikai szempontból mint az állam érdekét tekintve, nem kivánatos. (Helyeslés jobbfelől.)

Ezen indokból kérem a t. házat, méltóztassék válaszomat tudomásul venni. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

A ház többsége a választ tudomásul vette.

Egyházi segély- és költsön-pénztár.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület közgyülése által hozott határozatból kifolyólag az egyházi segélyköltsön-pénztár megalakitásáról az igazgató-tanács a következő körlevelet bocsátotta ki:

A folyó évben tartott főt. rendkivüli egyházkerületi közgyülés kimondotta, hogy egyházkerületünk központi kezelés alatt álló, valamint az egyházkerület tulajdonát képező értékek azok a kérelmező egyházi testületek és magánosoknak kölcsönképen elhelyeztetnek, jövedelmező ingatlanok s a megjelölt értékpapirok, záloglevelek vagy részvények vásárlására fordittatnak, továbbá a fel nem használt pénzkészlet egy vagy több jóhitelü pénzintézetnél helyeztetik el.

Az ily elhelyezés mellett befolyó jövedelmekből elsősorban fedeztetnek a segélyköltsön alapba beutalt egyes alapok tulajdonosai által tőkéik után eddig élvezett kamatok, a fenmaradó részből kiegészittetik a kezelési költség czimén befolyó bevétel azon összegre, a mennyiben a kezelés tényleg kerül, a többlet pedig tartalék alap létesitésére és az egyházkerületi közgyülés által megállapitandó arányban egyházkerületi közczélokra fordittatik.

A költsön elhelyezések czélja egyfelől az, hogy felmerülő szükség esetében alkalom nyujtassék egyházközségeinknek vallás-erkölcsi és népiskolai, kollegiumainknak közoktatási elhivatásuk betöltésére vagy jövő fejlődésük biztositására lehető előnyös feltételek mellett anyagi segélyt nyujtani, másfelől, hogy az ily módon valamint az egyes magánosoknál elhelyezendő tőkék jövedelmei által lehetőleg hosszas időn át biztosittassanak a központi kezelés alatt álló tőkék tulajdonosai arról, hogy az eddig élvezett jövedelmet az értékpapirok és pénzintézeti betétek kamatainak csökkenése esetében is csonkitatlanul megkapják, végül, hogy az egyházkerület közczéljai előmozditására alap szereztessék. Egyuttal egy oly alap fog rendelkezésre állani, melyből a központi javadalmat élvező egyházi tisztviselők sulyos anyagi helyzetükben egy évi fizetésüknek előlegezését vehetik igénybe.

Ezen alapból ugy az egyházi testületek, mint egyes magánosok kétféle költsönt vehetnek föl, u. m. törlesztő és rövidebb lejáratu költsönt. A főt. egyházkerületi közgyülés felhatalmazása alapján ig. tanácsunk 3 törlesztő költsön módozatot állapitott meg: 41 és fél, 30 és 20 éves lejárattal, mindeniknél az állandó kamat 5 százaléka, a tőketörlesztő részlet a 41 és fél évesnél háromnegyed; a 30 évesnél 1 és háromnegyed; a 20 évesnél 2 és háromnegyed százaléka, a kezelési költség az egyházi testületekkel szemben háromnegyed százaléka, a magánosokkal szemben 1 százalék vagyis együtt évenként fizetendő 100 frt törlesztő költsön után egyházi testületek által 41 és fél éven át 6 frt 50 kr, 30 éven át 7 frt 25 kr, 20 éven át 8 frt 75 kr; magánosok által 41 és fél éven át 6 frt 75 kr., 30 éven át 7 frt 50 kr és 20 éven át 9 frt. Rövidebb lejáratu költsönök kamatja egyházi testületekkel szemben 6 százalék, magánosokkal szemben 1000 forintnál kevesebb összegü tőkéknél 6 és fél, 1000 frt és azt meghaladó tőkéknél 6 százaléka. Az egyházi tisztviselők központi javadalmainak előlege után 5 és fél százalék.

A segély-alap kölcsönszabályzata a kérések fölszerelését, ellátását, a megállapitott kölcsön-kötelezvényi minták kiállitását, felterjesztését, valamint a kiutalt kölcsön felvételét megállapitó ügyviteli eljárást, a különböző kölcsönökről szóló szerződvényi mintát, valamint a törlesztő-kölcsönök törlesztési táblázata külön lenyomatban kiadattak, s azok minden egyházmegye esperesének, minden püspöki vizsgálat alatt álló egyházközség tanácsának és mindenik kollegium elöljáróságának több példányban megküldettek, a hol az illető körhöz tartozók azokat megtekinthetik, avagy átvehetik; továbbá a kölcsönt felvenni kivánók ezen szabályzatot igazgató-tanácsunk irodájában a kölcsönügyi előadó afiától akár személyesen, akár annak megküldése végett intézendő felszólitásra postai uton dijtalanul megszerezhetik.

Egyházközségeink részére a segély-kölcsön nyujtás főczélja az, hogy a papi és tanitói kepe megváltása alapjára szolgáló fekvők vásárlására szükséges összeg rendelkezésre legyen bocsátható. A kepemegváltása az egyházközség anyagi helyzete szerint két uton érhető el. Azon egyházközségeink, melyek még kepeváltó-magtári, vagy pénzalapot nem létesitettek, avagy azok még csekély értéket képviselnek, csak is a jövőben való kepemegváltást készithetik ily uton elő és pedig az által, hogy kedvező alkalom nyiltával oly fekvőt vásárolnak, melynek évi tiszta jövedelme legalább a befektetendő tőke 6 és háromnegyed százalékát biztosan megadja, vagy azt még felül is haladja; az utasitás értelmében felszerelve beadandó kérvényében a tényállást felfejtve s a biztositékot kimutatva folyamodjanak a fekvő vételára kifizetése végett segélykölcsönért, melyre azt megkapva, a fekvő jövedelméből a törlesztési idő alatt kifizetik tartozásukat s a fekvőt a kepeváltó alapra szabad tulajdonul megszerezték. Ezután a kepeváltó alap már a megvett fekvő jövedelme felett is rendelkezvén ujabb fekvő vásárlás végett felveendő kölcsön törlesztésére, már nagyobb terhet vállalhatnak el, és azt rövidebb idő alatt fizethetik ki, s igy hova tovább mind inkább növelik uj vásárlások által kepeváltó alapjukat mindaddig, mig a kepemegváltást létesithetik.

Ez azon út, midőn a hivek minden hozzájárulása nélkül, de épen azért csak a messze jövőben létesithető a kepemegváltás, de az egyháztagok jól felfogott érdekeiből s erkölcsi kötelességükből folyólag bizonyára hozzájárulnak a kepeváltó-alap létesitéséhez még a legszegényebb egyházközségünkben is legalább közmunkával müvelve meg a megvásárlandó földet, s a jövedelemből nemcsak a kölcsön-kötelezvényben egy évre kikötött tőkerészletet, hanem kedvező esetben 5—10 tőketörlesztő részletet fizetnek vissza, sőt kedvezőbb helyzetben lévő hiveink adományokkal is hozzájárulnak a kölcsön gyors törlesztéséhez, mi által a kepemegváltásnak sokkal rövidebb idő alatt való létesitését biztositják.

Azon egyházközségek, melyeknek a kepeváltó alapjuk már oly tekintélyes összegre emelkedett, hogy annak értékét, egy harmad részét tevő, vagy még csekélyebb összegü segély kölcsön felvételével pótolva oly birtokot vásárolhatnak, mely a jelenleg járó papi, vagy tanitói kepével legalább is egyenértékü javadalmat hajtana, a kepét azonnal megválthatják oly módon, hogy a birtokot saját tőkéjükkel s a kérendő és kiadandó segély-kölcsönnel megvásárolván a felveendő törlesztő-kölcsön kamatai, törlesztő részletei és kezelési költsége fedezését a hivek rovatal utján biztositják, s ezenfelül az 1883. évi egyházkerületi közgyülés által 32. jkvi sz. a. megállapitott szabályzat értelmében tartalék-alap létesitéséről is gondoskodnak.

Biztositék nyujtás mellett a folyamodó egyházközségek a fekvők vásárlását megejthetik a nélkül is, hogy a 7—8 százalék kamatra bekebelezés mellett elhelyezett tőkéket kénytelenek lennének felmondani ezen követelésük lekötése mellett is kölcsönt véve fel s a kiutalandó segély-kölcsön után kevesebb kamatot fizetvén, mint a mennyit bevesznek saját tőkéjük után s a kepeváltó növekedését ily uton is elősegitheti.

Ezen segély-kölcsön alap igénybevétele mellett azon egyházközségek, melyek magas kamatu adósságokkal vannak terhelve tartozásukat olcsóbb kamatu kölcsönre változtathatják.

Alkalom nyujtatik azon egyházközségeknek kedvező feltételek mellett épitési fedezethez jutáshoz, melyek romladozó templomukat, tornyukat papi,- tanitói-lakjukat, iskolájukat stb. kénytelenek a nagyobb károsodás megelőzése végett sürgősen kijavitani s a költségeket nem tudják önerejükön előteremteni.

Megkönnyittetik ez által alkalmas templom, papi, iskola, telek vásárlása avagy azok kibővitése végett szomszéd telkek, valamint egyházközségi czélra jól jövedelmező külsőségek megszerzése.

Egyházközségeink által a segély-kölcsön alapból felveendő kölcsön biztositására mindenek előtt az egyházkerület pénztárából az egyházközségnek, papnak vagy tanitónak járó rendes javadalom kötendő le oly módon, hogy a kiutalandó kölcsön kamatja, tőke törlesztő részlete és esetleg kezelési költsége fedezésére a központi járandóság tartatik mindaddig vissza, mig a tartozás törlesztve nem lesz.

A központi járandóságot élvező egyházközségek annyi 100 frt törlesztő kölcsön tőkét vehetnek fel, a hánnyal osztható évi járandóságuk összege a különböző törlesztő részletek évi összegével, vagy is ha 41 és fél éves törlesztő kölcsönt veszen fel 6 frt 50 krral, ha 30 évest 7 frt 25 krral, és ha 20 évest veszen fel 8 frt 75 krral. Igy a mely egyházközségnek 60 frt, központi évi járandósága van az 900 frt 41 és fél éves, 800 frt 30 éves és 600 frt 20 éves törlesztő kölcsön segélyt nyerhet.

Azon esetben, ha a központi járandóság nem az egyházközséget, hanem a papi vagy tanitói állomást illeti, az egyházközség a pap vagy tanitó beleegyezésével gondoskodjék a kölcsön kamatjára, törlesztésére s a kezelési költségre visszatartandó összegnek saját pénztárából való hiánytalan fedezéséről.

Hogy mely egyházközségnek mennyi s központi járandósága, az az esperesekhez megküldött kimutatásokból tudható meg.

A mely egyházközségnek központi járandósága nincsen, az a felveendő költsön biztositására lekötheti italmérési jog kárpótlási kötvények után járó kamat jövedelmét; e végett utaltassa át a regale kamat fizetést a kolozsvári kir. adóhivatalhoz. Elfogadtatik továbbá biztositékul az egyházközségeknél egyeseknél elhelyezett künnlévő követelése, sőt ha más vagyon nem volna a megvásárlandó fekvő s jövedelme is, csakhogy ily esetekben vállaljanak a hivek kötelezettséget az iránt, hogyha a fekvő jövedelméből a törlesztő részleteket pontosan nem fedeznék, rovatal utján szerzik be az évi járulékot, melynek kivetésére s közigazgatási uton való felhajtására az egyházi felettes hatóságot feljogositják.

Épen azért, mert nagy tér nyittatott egyházainknak a segélyköltsön felvételére, behatóan megfontolandó az, hogy valóban fennforgó szükségből kifolyólag, avagy az egyház anyagi érdekeinek biztos előmozditására hasznosithatjuk-e a kiutalandó kölcsönt s annak helyes elbirálása s ez által ugy az egyházközségek, mint egyházkerületünk segélyalap érdekeinek megóvása tekintetében fontos elhivatás vár a véleményadással megbizott esperes és egyházmegyei gondnok afiaira s fontosabb esetekben az egyh. megyék m. t. t. tanácsaira.

A magánosok által felveendő kölcsönök zálogjogi biztositására kijelölendő ingatlanok becsértékéről meggyőződés szerzés végett igazgató-tanácsunk igénybe veszi az illető egyházmegyék elöljáróinak közremüködését, azon bizalmának adva kifejezést, hogy egyházkerületünk közügyét e tekintetben is odaadó buzgósággal karolják fel s általában ez uj intézmény életerős megalapitásának s áldással kisért megizmosodásának nagy munkájában teljes odaadással müködnek közre.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület igazgató-tanácsának Kolozsvártt, 1891. junius hó 29-én tartott üléséből.

Árviz.

A sok esőzés, mely az idei termés java részét kétségetsé tette, Hontmegye területén f. hó 20. és 21. érte tetőpontját és oly károkat okozott, mely a lakosság tulnyomó részét koldus botra juttatta. A mondott két napon szünet nélkül szakadt az eső. Zuhogva hullt alá a nagy zápor, mely a Korpona, Selmecz és Ipolyvizeket annyira megnövesztette, hogy egyes völgyekben tenger-szélességben áradtak szét a hullámok. A veszélyt leginkább a Korpona áradása okozta, mely Korpona városában 40 házat boritott el, a Rakoncák, Palást, Turok, Gyerk, Pereszlény, Ipolyság, Tesmagh, Bisk, Szakállos stb. községek termését pedig egészen magával ragadta. A kár hozzávetőleg legalább 100 ezer frtra tehető és annál érzékenyebb, mivel a szegény néposztályt sujtja. Egyes nagyobb birtokosok, bérlők hihetetlen károkat szenvedtek. Eichenwald fakereskedőnek egész palásti raktárát elvitték a bőszült hullámok. Az Ipolyság és Gyerk közötti országuton is átcsapott az áradat és egy kocsit is elragadott, melyben két nő és egy férfi ült. A bennülőket szerencsésen megmentették ugyan, de a kocsit és a rajta levő tárgyakat nem lehetett kiszabaditani. Ipolysághon az órákról órákra növekvő ár mind nagyobb rémületet keltett, főleg midőn a főszolgabiróság értésittetett a korponai katasztrófáról.

Csakis Baross főszolgabiró erélyének tulajdonitható, hogy a szükséges óvintézkedések a kellő időben megtörténtek. A főszolgabiró rögtön figyelmeztette a város mélyében fekvő utczáinak lakósait, hogy meneküljenek. E dicséretes buzgalomnak köszönhető, hogy emberélet nem esett áldozatul, sem állatokban nem történt kár. Roszner Ervin br. főispán személyesen ment ki a vész szinhelyére és szintén sokat tett a veszély lehető elháritására. Esti 10 órakor az ár folytonos növekedése miatt, vészjelzéssel figyelmeztették a várost és pár percz mulva talpon volt Herczeg Vincze tüzőrségi parancsnok vezetése alatt a tüzoltóság; mely a mentés körül legnagyobb önfeláldozással segédkezett. Rövid idő alatt 25 30 ház állott viz alatt. Az egész város talpon volt. A korpona rohamos árjai egészen visszaszoritották az Ipoly hullámait annyira, hogy az Ipoly a szó szoros értelmében felfelé folyt.

Ott volt egyébként a főispán, br. Roszner Ervin, báró Majthényi László, a város hatóság tagjai és az egész polgárság, mely ritka készséggel látott veszélyben forgó polyatársainak mentéshez, ami annál nagyobb megerőltetésbe került, mivel a város dereglyékkel, csónakokkal stb. nincs ellátva. Mindössze két nagyobb csónakot láttunk, mely a város összes e nemü mentőeszközöt képezi.

Zelizen szintén árvizet idézett elő felhőszakadás, mint mint a következő levél jelenti!

Borzasztó csapást mért reánk a Garam Jul. 22. d. e. 10 órakor átlépte határunkba szeles, magas partokkal övedzett medrét óriási területet teremtett hullám alá. — Garam és Kompa közötti területen csak ölnyi magasságra nőtt kukoricza látszik ki a hullámokból; a gyönyörü termés, mely már a sok eső miatt is sokat szenvedett, árpa buza, zab, lábán taroltatott le; a rozskereszteket viszi az áradat! Gr. Breunner hires vadászterületén vége az idei fáczán, nyul, fogoly szaknánynak is. A lakosság sir, aggály

---

Egy élet titka.

Wood asszonytól.

Az „Ellenzék" számára forditotta AMICA.

ELSŐ RÉSZ.

VI.

Nyomában.

(Folytatás.) (15)

— Minél tovább élünk, annál inkább belátjuk, hogy minden dolgok elintézésében mily csudálatos bölcsesség nyilvánul — válaszolá Ausztin. Összehasonlitólag véve, az én éveim még nem számosak; de én mindig látom ezt, s tudom, hogy mindig jobban jobban fogom látni.

— Ha a betegek, a bánat és gond által sujtottak, és azok a nyomoruságos szegények, kik az élet fentartásáért folytonos küzdelmet vivnak, jövőjüket mint egy tükörben látták volna, hogy tudták volna elviselni, hogy abba belemenjenek? — jegyzé meg álmodozó hangon Hunterné. Pedig hallottam emberektől azt kiáltani: „Bár láthatnám sorsomat előre és tudhatnám, hogy mi fog velem történni!"

— De az élet gondjai és bajai távol vannak kegyedtől, — mondá Ausztin, nehány pillanatnyi gondolkozás után.

Hunterné mosolygott.

— Az élet gondjaitól és keresztjeitől, ahogy a gondokat és kereszteket átalába véve számitani szoktak, ment vagyok. Az isten megkimélt tőlük; ő nem terhel tul bennünket bajokkal; ha egy bizonyos baj jut osztályrészünkre, ugy rendesen meg vagyunk kimélve a többiektől. Az én osztályrészem az egészség hiánya, és az a gondolat, hogy — hogy — ritkán vagyok fájdalomtól és szenvedéstől ment — fejezé be.

De Ausztin érezte, hogy nem ez volt az, amit mondani akart.

— Mama, mit csinálnánk akkor, ha minden baj és szerencsétlenség utol érne bennünket? — kérdé Florence, ki csendesen ült és hallgatta őket.

— Édesem, ha minden baj reánk jönne, az isten azoknak az elviselésére megmutatná az utat.

— Clay — mondá Hunter ur, ki a szobába visszatért, s előbbi helyét elfoglalta — keresett ma különösen engemet valaki?

— Nem. Többen jöttek, de Henry ur beszélt velük.

— Eljött Arkwright? – folytatá Hunter ur.

— Nem gondolnám; én nem láttam. Az a — Lady — aki tegnap volt itt, ismét eljött. Ön után kérdezősködött.

Szünet.

Ekkor Hunter ur élesen szólalt fel;

— Maga a testvéremet érti. Bizonyosan ő vele akart beszélni.

— Anyi bizonyos, hogy ön után tudakozódott. Hunter Lajos ur után.

Azok a kis fülek felhegyeződtek, s tulajdonosuk minden ceremonia nélkül megfordult a székén, az Ausztin térdébe fogozva amint az anyjával szembe nézett.

— Papa, midőn ma Dobsonnal a Baxendal János szobájában voltunk, egy lady jött oda, és Hunter Henry ur után tudakozódott. Furcsa dolog volt az papa Henry bácsit látta Baxendal Jánossal beszélni, s feljött, és azt monda, hogy az Lajos ur volt, s azt kérdezte, hogy hol lakik. Baxendal azt mondta, hogy ő Henry urral beszélt, de az asszony azt állitotta, hogy az nem Hunter Henry ur volt, hanem Lajos ur. Igy aztán rájöttünk, hogy Henry bácsit papa helyett ösmerte el, és hogy papát keresi. Papa, ki volt az?

— Annak — annak az asszonynak Henryvel volt dolga — mondá Hunter ur, oly zavarodott, oly ijjedt hangon mint ha nem is a gyermeknek válaszolna, inkább ugy beszélt, mint ha védelmezte volna magát azok előtt, kik körülte vannak.

Ausztin önkénytelenül felnézett reá. Arcza elsötétült és haragos lett, megmozdult a helyéből, és ugy ült, hogy a felesége tekintete ne essék reá. De Ausztin látta az arczát.

E pillanatban kopogtatás és csengetés hallszott a ház ajtaján, mi vendéget jelentett. Florence, ki nagy hajlandóságot érzett arra, hogy természeti impulszussát kövvesse, amiért nevelőnéjével folytonos hadi lábon állott hirtelen felugrott a székéről, s az ablakhoz szaladt. Miután az orrát az üveg táblához lapitotta, sikerült neki a vendéget meglátni.

— Oh, azt reméltem, hogy Bevary bácsi. Mama mindig jobban van mikor ő eljön; ő azt mondja, hogy, mama nem olyan beteg a milyennek képzeli magát. — Papa! Mi az? kiáltá Hunter ur.

Én azt hiszem, hogy ugyan az a lady jött ide, akit a Baxendálék házában láttam. Olyan magas mint egy ház.

Mi lelte Hunter urat? Megrettent, félig a szoba közepére ugrott, ott megállott habozott, s ismét csendesen vissza ment lopva érinté a Clay Ausztin karját s intett neki, hogy kövesse. Kezei reszkettek.

— S az arczán levő boru még sötétebb, s vonásainak a kifejezése még aggályosabb lett. —

Hunterné nem vet észre semmit, a szoba félhomályban volt, és ő arczczal a tüz felé volt fordulva.

Clay, menjen ahoz az asszonyhoz! mondta Hunter ur összeszoritott ajkakkal és sugva, — amint Ausztint a szobából kihuzta. — Én nem fogadom el. Menjen maga.

Mit mondjak neki? kérdé Ausztin, csudálkozva és megzavarodva.

Akár mit; akár mit, Csak szabaditson meg tőle.

Visszament a szobába amint beszélt, csendesen tette be az ajtót maga után, — mert Gwinn kisasszony már az előszobában volt. A cseléd azt mondta, hog a gazdája otthon van, s abba a szobába akarta vezetni hol gazdája és asszonya voltak mert azt gondolta, hogy valamelyik barátnéjuk jött egy órai látogatásra.

Ausztinnak ugy tetszett amint Gwinn kisasszony elibe ment, hogy Hunter ur az ebédlő ajtajának a toló zárját előre tolta volna.

Az Ausztin szavai gyorsak voltak amint a cseléd lépteit megállitotta.

Nem oda Márkus: kiáltá. Gwinn kisasszony folytatá udvariasan, de elibe állva Hunter ur nem fogadhatja el ma este kegyedet.

Clay Ausztin, ki adott falhatalmazást arra, hogy közvetitő légy? volt a válasz, nem örjöngö, sőt nem is haragos hangon, hanem hideg határozottsággal

Én Hunter Lajossal akarok beszélni. Azt, hogy itthon van, tudom, mert láttam az alkalommal keresztül, a tüz világánál amint a lépcsőn állottam: és itt maradok addig a mig beszélhetek vele, legyen az holnap reggelig — vagy napokig.

Te fiu, figyelj a szavamra. Én követelem, hogy Hunter Lajos elfogadjon: nem kérem; ő legjobban tudja, hogy minő joggal.

E szavak után leült az előszobában levő székre — Ausztin, nem tudva, hogy mit csináljon, és látva, hogy semmi képen sem tud megszabadulni tőle, ha csak erőszakhoz nem folyamodik, ismét csendesen kopogtatott a szoba ajtaján.

(Folyt. köv.)

…Alapitvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școala – BCU Cluj-Napoca

a jövő elé, mert fele határ termése, a gyvség burgonyájával veszve van. Valóság ily csapás sujtja az egész Garam- és Garamon tuli vidékeit.

Levél.

Piskitelep, 1891. julius 18.

Azóta, hogy a zárvizsgálatok alkalmából hosszasabban foglalkoztam iskolánkkal, ismét olyan örvendetes esemény adta elő tollat, mely szintén megérdemli, hogy közöljük.

Évek óta küzdve-küzdött a piskitelepi népi iskolák tanitói kara szük és egészségtelen termekben.

Hány kérés, hány memorandum ment illetékes helyekre, hogy a figyelmet idegyre, csak azok tudnák megmondani, kiket ezelőtt, ki nem fárasztott ujból és ujból az uraresni Darávári Paulé Iván gondnoksági elnök.

De végre oly oskolához fogunk jutni, mely az elemi iskolák életében páratlanul áll; mert Baross Gábor miniszter az iskola megépitéséhez hatvanezer (60,000) frtot ajánlott a vallás- és közoktatásügyi miniszternek, ismét tizenhatezer (16,000) frttal járul nemes czél előmozditásához. Lesz eszerint hetvenhatezer frtos iskolaépülete iskolánknak, melyben csarnoka a népnevelés ügyének, melyet mintaszerűen rendeznek be s ebben nem fogunk büszkedünk, ezáltal Piskitelep valódi emporiuma lesz a magyarságnak s házafiasságnak.

* * *

A piskitelepi áll. iskola jövő hónap közepe felé tartja meg évi rendes tanulmányi kirándulását ezuttal Marosujvárra, az ottani iparmű-tanoldák megtekintése czéljából. E hasznos és tanulságok kirándulások megtarthatását is segiti elő a m. kir. államvasutak igazgatósága, hogy ingyen különvonatot szokott az czélra engedélyezni.

Palasowszky Ödön nevü phonographus járt a napokban Piskitelepen. Daruvári Paulé Iván gondnoksági elnök, hogy az iskolás gyermekeknek fogalmuk legyen erről is, saját költségén mutattatta be nekik, nagy örömet okozva ezáltal a kis nebulók körében. A phonographus Budapestről jött a vidékre, résztvevőkről mindenfelé a legörömestebben ajánlhatjuk.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, julius 24.

— **A kolozsvári zsemlés mesterek** a napokban gyülést tartottak, melyen elhatározták, hogy kérést nyujtanak be a kereskedelmi miniszterhez, hogy vonja vissza a vasárnapi munkaszünetet elrendelő szabályrendelet rájuk vonatkozó szakaszát, mely jelentékeny kárral jár különösen a kissebb városi pékmesterekre nézve. A zsemlés mesterek teljesen igazuk van, mert azon esetben, ha alkalmazkodniok kell a szabályrendelethez, mely vasárnap csak éjféli egy óra után engedi a munka megkezdését, lehetetlen nekik hétfőn reggelre ellátni a piaczot és eleget tenni a fogyasztó közönség igényeinek. Kolozsvártt az emberek legnagyobb része korán kél és korán reggelizik s ha nem jut ezen időben süteményhez, délfelé bizonyára nem veszi meg. Ugyde a kolozsvári zsemlések inkább a süteményeknek a kenyeret potló részét (zsemle, czipó) állitják elő nagyobb mennyiségben. Tehát e fogyasztási czikkre az utolsó napszámostól a legnagyobb urig mindenki rá van szorulva és tekintettel arra, hogy hétfőn heti vásár van, a mikor a vidék vásáros közönsége is a zsemlés-mesterektől szerzi be jó részben kenyér szükségletét: feltétlen szükségét látjuk annak, hogy a miniszter ur a kolozsvári zsemlések kérelmének helyet adjon és a szabályrendelet ide vonatkozó szakasszán módositson. Ellenesetben az következik be, hogy a zsemlésmesterek egyszersmindenkorra beszüntetik hétfőre virradólag a munkát, mert utóvégre tölük sem lehet kivánni, hogy kárral dolgozzanak s igy a közönség is a zsemlésmesterek is csak szükséget szenvednek. Reméljük, hogy a miniszter bölcsessége tekintettel lesz a zsemlésmesterek méltányos kérelmére.

— **Kovács János,** a kolozsvári unitárius főiskola igazgatója ma reggel özv Kriza Jánosné felügyelete és gondozása alatt Tusnádon időző gyermekeihez utazott, hol pár hetet fog tölteni. Távolléte alatt az igazgatói teendőket Péterfi Dénes lelkész és tanár végzi.

— **Tüzoltók orsz. gyülése.** A tizedik országos tüzoltó szövetségi közgyülés az idén Sopronban tartatik meg. A soproni tüzoltó egylet egybekapcsolja ezt disz és versenytornászással is. Az ünnepély augusztus 14-én kezdődik és tart aug. 17-éig Ugyanakkor nagy kiállitás is lesz tüzoltó szerekből Sopronban, mely a régi lovassági laktanya lovardájában rendeztetik be. A rendező bizottság meghivókat már szét is küldötte az ünnepi tárgysorozat kiséretében, mely magyar és német nyelven van szövegezve. A résztvevők a neveiket 1 f. 30 kr. kiséretében az egyesületük utján julius végéig kell, hogy bejelentsék. A kolozsvári önk. tüzoltó egyletet Polcz Rezső főparancsnok és Vaszi Zsigmond szertárnok fogja képviselni. Velük megy ezenkivül több tagja az egyesületnek ez érdekes és tanuságos közgyülésre. Megjegyezzük, hogy a következő országos tüzoltói közgyülés korábbi határozatok nyomán Kolozsvárt fog megtartatni.

— **Épitkezés főiskolában.** A kolozsvári unitárius főiskola jelenlegi helyiségei az egyre növekvő szükségnek már nem felelvén meg az iskola elöljárósága elhatározta az épület kibővitését. Az elöljáróság megbizása következtében Pákei Lajos az iparrajziskola igazgatója a terveket már elkészitette. Az iskolai épületnek a szappanyutczára eső hátulsó felében emeletet épitenek, melyben tantermek és szertárak lesznek. Az épitést a jövő évben eszközlik. A főiskola sokat fog nyerni ez épitkezés által.

— **Hymen.** Gr. Teleki László Gyula kendilónai nagybirtokos az erdélyi arisztokráczia kedvelt tagja a napokban jegyezte el báró Wesselényi Ilonát, báró Wesselényi Miklós, Szilágy vármegye főispánjának leányát.

— **A kolozsvári kereskedelmi** és iparkamara 1891 évi jul. hó 28-án (kedden) d. u. 4 órakor közgyülést tart.

— **Szinház.** Tegnap „Traviata" — czimü opera került előadásra Zajonghy Elemár tenoristával és Posfay Ella kisasszonnyal. A közönség tekintettel a kanikulai saisonra az előadás egy és más gyengeségei előtt szemet hunyt, de másfelől bőven kárpótoltatott Posfay Ella kisasszony tömör és erős hangja által, kinek minden nagyobb áriáját tetszéssel és tapssal fogadták. A kisasszonynak bő hanganyaga van, a mely csiszolatlan ugyan, de korántsem olyan élvezhetetlen, mint akárhány felkapott primadonna torokhangja. Zajonghy is tetszett valamint a többi szereplők is hatással játszottak. Meg kell dicsérnünk Várady Miklósné tiszta preczis énekét és izléses toilettejét.

— **Kirándulás.** A K. K. E. vasárnap társas kirándulást rendez a kolozsi sós gyógyfürdőre.

— **Kassai Vidor** a népszinház tagja és közönségünknek egykori kedvelt komikus szinésze jelenleg Kolozsvárt időzik.

— **A kegyes-tanitórendiek uj tartományi főnöke.** A magyarországi kegyes-tanitórendieknek Budapesten f. hó 23-án tartott kisgyülésében az érdemekben gazdag Kalmár Endre kir. tanácsos lemondása után a rend főnökévé Lévay Imre, budapesti főgymnasiumi igazgató és kormánysegéd választatott meg. Az uj rendfőnök született Csanádmegyében Makón 1842-ben; a főgymnasium két felső osztályát Kolozsvártt végezte kitünő sikerrel. Mint tanár, igazgató és iró általános elismerés és közbecsülésben áll. Az uj rendfőnök buzgó pap, derék hazafi és tudományosan képzett munkás tanférfiu, kiben a rend a leghivatottabbat állitotta a kormányzat élére.

— **Szól a női zenekar.** Ma este a Stadler kertben megszólal a női zenekar, melyet Ács Ferencz jónevü vendéglős, — a kinek sem bora, sem a fleckene nem szorul külön dicséretre — szerződtetett nehány estére, hogy a közönségnek fris élvezettel kedveskedjék. A mint halljuk a zenekar nemcsak szép de jó is s igy valószinüleg fülbemászó nótái a szivbe is utat találnak. A muzsikus kisasszonyok ma reggel érkeztek s igy este megnyitó előadás lesz.

— **Kinevezés.** Stark Vilmos brassói állami iskolai tanitó és okleveles zenetanár a vallás és közoktatásügyi miniszter által a kolozsvári állami tanitónő képezde zenetanárává neveztetett ki.

— **Pályázat.** Az erzsébetvárosi tv.-szék alá tartozó kőhalmi kir járásbiróságnál joggyakornoki állásra. Pályázati határidő 4 hét.

— **Megzavart zászlószentelés.** Nagyváradról jelentik, hogy ott nagy feltünést keltettek a református és lutherános papnak levelei, melyekben kijelentik, hogy az iparos ifjak egyletének zászlószentelésén nem vesznek részt, mert Schlauch nagyváradi püspök, katholikus szinezettel szenteli be a zászlótt. A lelkészek hiveiknek megtiltották, hogy az ünnepélyen részt vegyenek. A zsidó pap részt vesz az ünnepélyen.

— **Rovarkárok a görgényi erdőkben.** Görgényből irják nekünk, hogy az Apácza gyaponcz (ocneria monacha) nevü rovar nagyobb mértékben lepte el a görgényi erdőket, a melyek tudvalevőleg Ő Felsége vadászterületét képezik és azokat pusztulással fenyegeti. Ez a rovar Bajorországból vándorolt hozzánk, ott megelőzőleg már egész erdőségeket tett tönkre. A földm. miniszter már a kora tavasszal figyelmessé tette az összes hazai, megyei erdészeti bizottságokat e rovarnak a pusztitásaira és szigoruan meghagyta, hogy a mint ennek felléptét itt vagy amott észlelni fogják, tegyenek azonnal jelentést. A görgényi erdőkben mintegy harminczezer hold területen merült fel e rovar a mult hó közepén egész váratlanul meglepő nagy mennyiségben, s e roppant területnek két harmadrészét támadta meg, egy harmad részének fáit pedig a szó-szoros értelmében kopasszá rágta. Borzasztó képet nyujt az azelőtt nehány nappal üde zölden virult bükkös erdő lombtalan csupasz képe! Remény van ugyan, hogy a fák augusztus folyamán, mialatt a hernyók bebábuzzák magukat, uj életre kelnek, de ezután a pillangók sokasága fogja ellepni az erdőket és félő, hogy ezek átrepülnek a fenyvesekbe is s ha ezek örök zöldjén is oly pusztitást fognak véghez vinni, az a fáknak kihalását illetve egész rengetegek kipusztulását fogja maga után vonni. A földm. minister, a mint a görgényi erdőket ért eme csapásról értesült, nyomban kiküldötte Bedő Albert orsz. főerdőmestert és miniszteri tanácsost és Fekete Lajos erdőtanácsost a helyszinére, kik e hó 11-én megis jelentek nálunk, az erdőket megszemlélték s kiadták az utasitást a rovarok irtására nézve. Az irtást szakférfiak vezetése mellett megyei munka erővel fogják eszközölni. A munkálat kiterjed egy részről a rovar irtására, továbbá a szomszédságban levő s még meg nem támadott erdők megvédésére irányuló óvintézkedések megtételére.

— **Zichy Jenő és az oláhok.** Zichy Jenő grófnak tervezett ázsiai expedicziójáról az oláhok is kegyesen tudomást vettek, s megirván a magyarok őshazájának felkutatására induló társaság terveit, nem mulasztja, el, hogy a maga módja szerint kifigurázza a terv kezdeményezőjét, Zichy Jenő grófot. Igy ir a szebeni oláh ujság; Zichy gróf ur ott, ahol magyarokat keres, bizonyára románokra fog bukkanni (az oláhok szerint Magyarországon is a románok vannak többségben). A románok aztán Zichy grófnak magyar nyelven föltett kérdésére bizonyosan igy fognak válaszolni: „Cse zicse?" Ami annyit jelent, hogy; mit mond? A derék gróf pedig ennek hallatára nagyon meg fog örülni, s büszkeség dagasztja keblét, még itt a világtól elhagyatott keleten is ösmerik a nevét bizonyosan élczlapokból. S most mondja még valaki, hogy az oláhokban nincsen szellem és humor.

— **Megrendető szerencsétlenség** történt Szombathelyen. Gróf Wallisz Rudolf őrnagy a gyakorlathoz készült kimenni. Lóra akart ülni, de a ló rakonczátlankodott és gróf Walisz hanyatt esett. Az őrnagy hasztalan küzdött, hogy lábát kiszabaditsa a kengyelből. A megvadult ló rohanva száguldott a Kamoni-utczán végig, magával hurczolva az őrnagyot, a ki szörnyet halt. Frigyes főherczeget, a ki éppen Szombathelyen időzik. ez az eset annyira lesujtotta, hogy délelőtt kilencz órakor elutazott. A főherczeget Radó főispán kisérte a vasuthoz. A fenség a hatóság és a katonai tisztikar fejeit ebédre hivta meg a „Sabaria" fogadóba, de a közbejött szomoru esemény folytán a diszebéd elmaradt.

— **Rabló czigányok.** 46 személyből álló czigány karaván kisért be Hidalmásra f. hó 21-én a hidalmási csendőrség. Elég tekintélyes szám arra, hogy egy félreeső kis falucskát mindenestől kirabolhassanak, különösen most, szorgos nyári munka idején. Több kisebb lopáson kivül azzal vannak vádolva, hogy a Hidalmás közelében levő Bercse nevü román falucskában Stefán Miklós g. kath. lelkésztől 1280 frtot, s egy másik egyszerü gazdaembertől 90 frtot raboltak el fényes nappal. Ekkor felkerekedtek s Hidalmáson is keresztül vonulva oly gyorsan kereket oldottak, hogy mire a károsultak jelentést tettek az esetről, a czigányok már árkon-bokron tul voltak, A csendőrség azonban Üregdy N. László őrparancsnok vezetése alatt folyton nyomon követte őket, s hosszas hajsza után utolérte őket Torda-Aranyosmegye Szurduk községe közelében, éppen akkor, midőn éjjeli pihenés után tovább akartak czihelődni. 49 frt. készpénzt találtak nálok. Még tart a csendőrség részéről a motozás, — azonban az eredmény mindeddig csak az, hogy czigány van ugyan sok, de ezres bankó, — az nincs.

— **A sárga-fekete szin metamorphosita.** Sz.-Kereszturon egy a magyar állumtól nyugdijat huzó csendőr uj kaput készittetvén, a léczezést sárgára, a kapuzábékot feketére festette. A székely-vér nem tagadta meg magát. A hazafias felháborodás általánossá lett. S ime harmadnapra a fekete szin is átváltozott — sárgára.

— **Gambetta fogadott fia meghalt.** Mint Párisból jelentik, Gambettának, a nagy néptribunnak fogadott fia, ki anyjával, Leonie Leon asszonnyal együtt költözött Gambetta házába, hosszas betegség után elhunyt. A nagy államférfi atyai szeretettel csüngött a „hivatalos" barátné fián s gyakran lehetett Gambettát látni, a mint a fiut kezén fogva sétált Versailles ültetvényei közt.

— **„Ildeiné leánya"** a czime az „Egyetemes Regénytár" legujabb kétkötetes regényének. Eredeti magyar regény, még pedig olyan szerzőtől, akinek nevét eddig az olvasó közönség egészen más téren tanulta megismerni és megbecsülni. Mudrony Soma, a jeles nemzetgazdasági iró, tette meg ezzel első lépését a szépirodalom és regényirás terén, még pedig olyan kiváló sikerrel, mely meglepi és lefegyverezi a szigoru kritikát. „Ildeiné leánya" valóban érdekfeszitő és minden tekintetben érdekes regény. Először is meséje olyan ügyesen van szőve, hogy egyetlen pillanatig sem engedi lankadni az érdeklődést; érdekfeszitően van bonyolitva, s a jellemzés annyira élethü és a váltakozó jelenetek hol humorral füszerezve, hol pedig megrázó drámaisággal megirva, annyira megkapók, hogy Mudrony ezen első regényének szép sikert merünk jósolni. A két, vászonba kötött kötet ára együtt 1 frt.

— **Koch Róbert tanár,** a Tuberkulin föltalálója, egész csöndben megvált e tanévben az akadémiai tanintézettől melyben mint az egészségtani intézet elnöke állást foglalt el. Helyébe Rubner tanárt hivták meg Marburgból (Hessen.) Koch legközelebb átveszi a fertőző betegségek korházának vezetését, melyet csak most nemrég alapitottak. Ez intézet lesz hivatva tisztázni a tuberkulin-kérdést.

— **Szerbiai rablók.** A Izerb határon fekvő Palánka községből a napokban 4 drb. ökröt és több juhot loptak el. A lopással szerbiai rablókat gyanusitanak, kik huzamabb idő óta állandóan a palánkai Dunaszigetenczirkálnak még pedig felfegyverkezve. A lopást — mint irják — nagyon könnyen elkövethették, mert Baiástól Kubinig nincsen csendörségi állomás.

— **A kolera** Arábiában iszonyu mérveket ölt. Mint lapunknak Konstantinápolyból sürgönyzik, — Mekkában kedden négyszáz ember betegedett meg kolerában. — Aleppóban a legujabb távirat szerint harminczan pusztultak el a még mindig terjedő járványban.

— **Mászkáló császár.** A német császár kedden körülbelül 12 órakor kezdte meg az északi fok megmászását. Egy órai menet után elérték a fensik szélét. A heves szél daczára sürü köd takarta a fok csucsát. A magaslaton elköltött reggeli után lefelé indultak. Négy órakor a császár a Hohenzollern hajón volt és folytatta utját Hammerfestbe, a hova délelőtt 11 órakor érkezett meg és a hol valószinüleg 24 órát fog tölteni.

— **Szerelem és politika.** A román trónörökös szerelmére vonatkozólag a „Kölnische Zeitung" jól értesült berlini forrásból czikket közöl, a mely a román trónörökös házassági tervét politikai természetü, rendkivül okos módon végrehajtott udvari intrikának mondja és végül azt állitja, hogy Románia jelenleg zavaros és veszélyes helyzétbenvan. Soha sem volt Orosországnak könnyebb Romániát kivül és belül meggyöngiteni, mint ezutal. A nevezett ujság panaszkodik, hogy a diplomaták nyugodtan nézik, hogy az európai béke egyik legfontosabb bevégzett müvét lassan, de biztosan aláássák, hogy majd háboru esetén ellentálló képessége ne legyen.

— **Összemarczangolt oroszlánszeliditő.** Londonból jelentik, hogy a Darwin-állatseregletben Lorenzó oroszlánszeliditőt az előadás alatt egy nagy afrikai oroszlán borzasztóan összemarczangolta, ugy hogy felépüléséhez nincs remény. A jelenet alatt a közönségen borzasztó izgalom támadt, több nő elájult és nagy tolongás keletkezett.

— **Lezuhant vonat.** A pozsonyszombathelyi vasut épitésénél a vasuti hidnak a város felé eső részén egy homokszállitó vonat mely egy lokomotivból és 14 lowrisból állott, szerdán kisiklott és a 10 méter töltésen lezuhant. A vonatón kilencz munkás is volt, a kik valmennyien megsebesültek, szerencsére csak jelentéktelenül.

— **A Newyorki villamos kivégzéshez.** Ward D. és Douald orvosok Brownnak, a sing-singi fegyház igazgatójának a villamos kivégzésekről hivatalos jelentést terjesztettek elő, mely szerint az elitéltek bátran és minden segély nélkül mentek a vesztőhelyre és a legcsekélyebb ellentállás nélkül foglaltak helyet a kivégzési széken és egész nyugodtan engedték magukat odakötni. Minden egyes esetben mihelyt az áramot meginditották, rögtön eszméletlenség következett be. A villamos áramot megszakitás nélkül mindaddig tolytatták, mig a sziv müködését be nem szüntette. A halál fájdalom nélkül látszott bekövetkeztetni. A tett megfigyelések bizonyitják, hogy a villamos kivégzés minden más eljárást feleslegessé tesz.

— **A mellőzött legény boszuja.** Bologna és Forli közt a maglianoi templom mögött van egy major, a hol Rustichelli Pietró mint szolga és Letti Domenica mint szolgáló volt alkalmazva. És a régi történet ismét megujult. Petró szerette Domanicziát, ez azonban már mást választott a mi a mellőzött legényt oly dühbe hozta, hogy szenvedélyének négy emberélet esett áldozatul. A napokban midőn a gazda embereivel a mezőről hazatért és az ebédre várakozva kis siestát tartott Pietró a konyhába lopózott, a hol Domenicza a tüzhely mellett álldogált és gyors egymásutánban háromszor döfte a mit sem sejtő leány hátába kését. Halálra sebezve a szerencsétlen leány iszonyu jajkiáltással a földre rogyott s fel sem kelt többé. A háziur a jajkiáltásra elősietett minthogy észrevette, hogy a leányt már meg nem mentheti, a gyilkos kézrekeritése után látott. — Erre a gazda a legközelebbi őrállomást értesitette s csakhamar az őrsvezetőt és négy karabélyos jelant meg a dráma szinhelyén. A környék hasztalan felkutatása után a karabélyosok a majorház körül foglaltak állást abban a reményben, hogy Rustichelli lépre megy. Ugy is történt. A gyilkos visszajött s az ablakon át betekintve a konyhába Domenikát kereste. Ekkor az egyik karabélyos nyakánál fogva megragadta Rustichellit, a ki ép oly gyorsan előhuzta kését s halálos szurást ejtett a karabélyos mellén. Épp oly gyorsan megsebezte a segitségre siető őrsvezetőt is, a ki még figyelmeztette a más karabélyost: „Fegyverrel van ellátva! Adjatok sortüzet!" Ez megtörtént s a gyilkos csakhamar összerogyott, a golyó valószinüleg eltalálta; de mig a karabélyosok haldokló társukhoz siettek, még egyszer összeszedte magát s késével az egyik karabélyos testén mély sebet ejtett; a másik azonban golyót röpitett agyába, mely a gyilkost végre ártalmatlanná tette. Mily borzasztó példája e történet az olaszok féktelen boszuvágyának!

— **Gyermekjátékok kiállitása.** A scheveningeni tengeri fürdő nagy termében sajátságos kiállitás van most. Gyermekjátékok, leginkább leánykáknak való jákok vannak összegyüjtve s csak itt lehet igazán látni, hogy a — vagyonos családok mily összegeket költenek a gyermekek kedvtelésére. Azt is meg kell adni, hogy a modern technika, a jó izlés, a leleményesség szinten mindent elkövet, hogy minél ujabb és ujabb játékszereket állitson elő. Legnagyobb a babák száma s ezek közt 2—3 száz frank értékűek is vannak, mert ezek a babák nemcsak a szemöket forgatják, nemcsak sirnak, hanem karjokat fejöket, mozgatják, sőt a szobában végig is mennek, a tejes csészét fölemeli és — kiisszák.

— **Szörnyü felhőszakadást** jelentettek Selmeczbányáról a hol tegnapelőtt éjjel karvastagságu vizoszlopok zudultak alá. Az esti gyorsvonatot, mely Selmeczbánya felé tartott, Bélabányán tul érte utol a felhőszakadás. Alig nehány percz altat olyan magasan boritotta a viz a földet, hogy az ár a vasuti kocsik lépcső deszkájáig ért. A vonat csak nagynehezen tudott előre czammogni, de végre mégis beért Selmeczbányára, persze csak több órai késés után. A viz elsöpört mindent, a mi utjába akadt és elmosott két Bélabánya mellett levő vashidat is, melyeknek egyike 14 méter, másika 7 méter hosszu volt. E viztömeg játszi könnyüséggel ragadta magával a nehéz vasdarabokat s fákat tépett ki gyökerestől. A földeken levő gabonát is magával ragadta a viz föltópte a vasuti talpfákat és kitépte a sineket ugy, hogy a pálya tönkre van téve és minden közlekedés megszakadt. Hogy a baj mikorra lesz reperálva, azt még csak megközelitőleg se lehet meghatározni mert a vasut igein hosszu darabban pusztult el teljesen. Hogy a katasztrófának emberélet is esett-e áldozatul azt még nem tudják. De több ember hiány-hiányzik és attól kell tartani, hogy ezek a szerencsétlenek a vizbe fultak. Az egész körmost irtóztetós pusztulás képét nyujtja.

— **Eladó** Kolozsvártt a bel-magyar-utczában egy szép nagy telek, ugyancsak Kolozsvártt a városban egy több mint husz hold nagyságu telek a rajta levő 8 kis házzal együtt. Értekezhetni az eladás iránt az „Ellenzék" kiadóhivatalában.

Idegenek névsora

(julius 24.)

Erzsébet szálló. Braune József kereskedő Bpest, Tóth István magánzó Bonczhida. Reng János utazó Bécs, Bágyi Kálmán p ü. titkár Sz.-Udvarhely, Szervanszki L. birtokos Rikod Bulyovszky A miniszteri titkár Bpest, Gelb Fülöp utazó Temesvár, Mendl Emmánuel birtokos Gy. Fehérvár, Bágyi Károly birtokos Hunyad

Nemzeti szálló. Ormos Felix hivatalnok Bpest, Friedmann Albert hivatalnok Hidveg, Nagy László tanár Bpest, Erdös József aljárásbiró Bpest, Karancsi Dániel ref lelkész H.-M. Vásárhely, Draskovics Árpád városi tanácsos H.-M.-Vásárhely, Sombori Lajos orsz. képviselő N.-Sombor.

Hungária szálló Frankl Ferencz kereskedő Bpest, Brucker Leopold kereskedő Bpest, Pfalcz Károly erdőszmérnök Bpest, Benedikti Gyula birtokos Bpest, Lang Henrik kereskedő Brassó, Heller Henrich kereskedő Bécs, Turay M. kereskedő Bécs, Kaufmann Nándor kereskedő Bécs, Fabinyi Ferencz kir táblai biró Bpest.

Biázini szálló. Krizbai Béla birtokos M. Sárd, Frankis János birtokos Deés, Kassai Vidor szinész Bpest, Deux Emánuel birtokos Bethlen, Ujváry Gerő tanitó N Várad

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék" eredeti távirata.)

Budapest, juli 24.

Ugron—Uselac ügy.

A képviselőház mai ülésén Beöthy Algermon országgyülési képviselő kérést intézett a miniszterelnökhöz.

Kérte, hogy az Ugron és Uselac között felmerült ügy utasittassék a ház mentelmi bizottságához. A mentelmi bizottság azután vizsgálja meg szigoruan azt: hogy vajon a képviselői immunitás **megsértése** nem forog-e fenn?

Szapári Gyula gróf miniszterelnök teljesen hozzájárult Beöthy inditványához; az ügyet a ház a mentelmi bizottsághoz áttette.

Felelős szerkesztő:
BARTHA MIKLÓS.
Segédszerkesztő és kiadólaptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Hirdetések.

Sz. 926—1891. tkv. 714. (1—1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A tekei kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy tancsi Bartha Zsuzsa végrehajtatónak Bartha János az Andrásé végrehajtást szenvedő elleni 42 frt 8 kr. tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kolozsvári kir. törvényszék (a tekei kir. járásbiróság) területén levő, Tancs községében fekvő, a Tancs községi 2. és 148. sz. tjkvben foglalt ingatlanok az 1881. évi 60. t.-cz. 156. §-a és d) pontja értelmében egészben és a tancsi 108. sz. tjkvben foglalt ingatlanokból pedig a Bartha János az Andrásét illető jutaléka árverés alá bocsáttatnak; és pedig: a tancsi 2. sz. tjkv. 1. rsz. 17. hrsz. 11 frtban; 2. rsz. 148, 149. hrsz. 206 frtban; 3. rsz. 209, 210, 211, 212, 213. hrsz. 85 frtban; 4. rsz. 286. hrsz. 7 frtban; 5. rsz. 336, 337, 338. hrsz. 37 frtban; 6. rsz. 439. hrsz. 9 frtban; 7. rsz. 471. hrsz. 56 frtban; 9. rsz. 653. hrsz. 89 frtban; 10. rsz. 720 a/1., 720/b. hrsz. 113 frtban; a 148. sz. tjkvben 1. rsz. 533. hrsz. 192 frtban; 108. sz. tjkvben 1. rsz. 214—260. hrsz. ingatlanból Bartha János Andrásét illető jutalékára az árverést 7 frtban ez nnel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1891. évi Augusztus hó 11-ik napján délelőtt 10 órakor** Tancs község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-kát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tekén, 1891. évi május hó 6. napján.

A tekei kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

GAÁL GYULA, kir. albiró.

Pályázati hirdetmény.

A kolozsvári községi nyilvános polgári fiuiskolánál lemondás folytán megürülvén a magyar nyelvi és történelmi tanszék, erre **augusztus 18-ikáig** bezárólag nyilvános pályázat hirdettetik, a következő feltételek mellett:

1. A megválasztandó tanerő köteles lesz heti 20 órát tanitani a nevezett, vagy esetleg mas rokon tárgyakból, a reá bizott s állásából kifolyó iskolai megbizást elfogadni s kötelező nyilatkozatot adni, hogy az első évben az intézetet évközben el nem hagyja. Állása az első évben ideiglenes, mely után joga van véglegesittetéseért folyamodni az iskolaszékhez.

2. A megválasztandó tanerő évi fizetése: 1000 = Ezer frt és 150 frt havi, illetőleg negyedévenként előre fizetendő szállásilleték, melyhez 100 frt 5-öd éves pótlék járul mindaddig, mig a fizetés 1500 frtra emelkednék.

Felhivatnak a pályázni akarók, hogy felszerelt folyamodványaikat (kereszt- és oklevél, gyakorlati működésről szóló bizonyitványok, életrajz-vázlat) a fenti határidőig **dr. Vajda Gyula felügyelő-bizottsági elnökhöz** (Kolozsvár, róm. kath. lyceum) nyujtsák be.

Kolozsvár, 1891. évi julius hó 21.

Dr. VAJDA GYULA, felügy.-biz. elnök.

712 (3—3)

Orvosi bizonylatok

„MARGIT"

gyógyforrásról

„MAGYAR SELTERS"

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikéleges vizek között, — vegyi alkatrészeinek szerencsés összetétele kevés szabad szénsav, de gazdag, félig kötött szénsav tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásunak találtam a légutak és gyomornyálkhártyáinak hurutos bántalmainál. A Selter si-Radeini-, Vichy- stb. vizektől különbözőbb csekélyebb szabadszénsav tartalmánál fogva s azért vérzések lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szénsavany-dusabb vizek fölött előnynyel bir.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár a Rókus-kórház igazgatója: Kiválóan jó hatásunak bizonyult a légző-, emésztő- és vizelőszervek hurutos bántalmainál olyannyira, hogy jelenleg rokonalkatu más ásványviz kórházunkban alig rendeltetik,— csekély szabad szénsav tartalmánál fogva oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a seltersi-, giesshübli-, gleichenbergi vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyet. tanár: Torok-, gége-, légcső- és bőrbetegségben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az emlitett szervek bántalmával rokon természetü gyomorbaj volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár: Gége-, tüdő-, gyomorvizhólyag idült hurutját szintugy oszlatja mint a seltersi, gleichenbergi, giesshübli. Előnye, hogy a betegek élvezettel iszszák s hogy sem bevéve, sem belélegezve, a fejben vagy tüdőben nem okoz semmi vértorlódást.

Dr. Kétly Károly egyet. tanár: Légző-, emésztő-szervek, hurutos bántalmainál jó eredménnyel alkalmaztam, seltersi-, Gleichenbergi-, Giesshübli vizek fölött kisebb szénsav tartalmánál fogva előnnyel bir.

Dr. Barbás József Rókus-kórházi főorvos: Légcső-, emésztő- és vizelő-szervek hurutos bántalmainál bátran versenyez a külföldi szikéleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyetemi tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő-szervek idült hurutjainál tapasztalt eredmény bizonyitja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a seltersi-, giesshübli- és Vichy-vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos: Összetétele és kellemes izénél fogva ajánlható a légző- és emésztő-szervek kórállapotainál.

Ez időszerint Európa legelső s leglátogatottabb **tüdőbetegek klimatikus gyógyintézete:**

GÖRBERSDORF

a **„Margit"**-forrás gyógyhatásáról: — Sokoldalu legkedvezőbb eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben „a **„Margit"**-forrás gyógyviz" alkalmazása által a **légutak idült hurutos bántalmainál** tapasztaltam, hivatva érzem magamat ezen betegeim által kedvesen fogyasztott és jól türt gyógyvizet a **legsürgősebben** ajánlani.

Görbersdorf, 1879. márczius 18-án.

Dr. Römpler Tódor.

»MARGIT« borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos főraktár **Édeskuty L.** cs. és kir. és szerb kir. udv. ásványviz-szállitónál, Budapesten, Erzsébet-tér 8. sz.

Ugyszintén kapható minden gyógyszertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

324. (9—12)

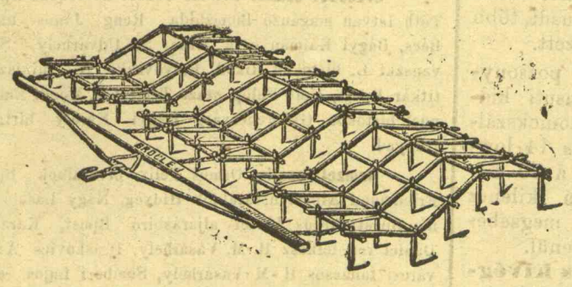
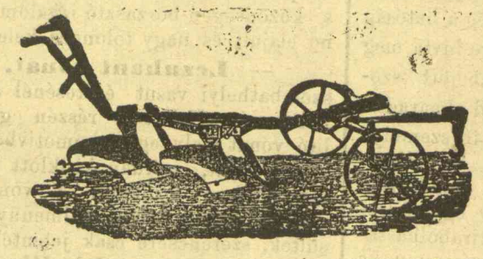
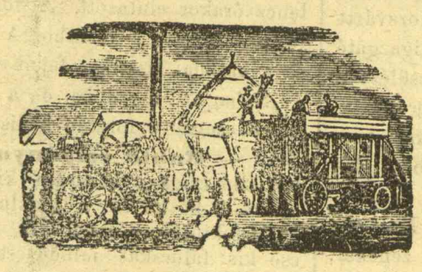

Gazdasági gépek

nagy választékban.

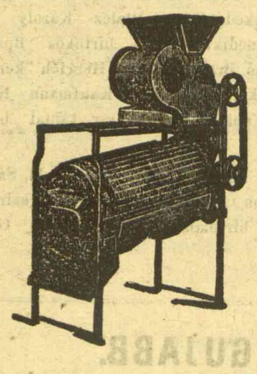

CSÉPLŐGÉPEK, ROSTÁK,

Tricur, Törökbuza-morzsoló, Szecskavágó, Répavágó, Daráló, Borsajtó, Eke, Borona, Szénagyüjtő stb. stb.

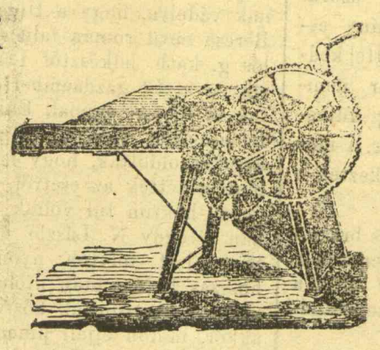

legolcsóbb árak és kedvező fizetési feltételek mellett.

GABONA-ZSÁKOK.

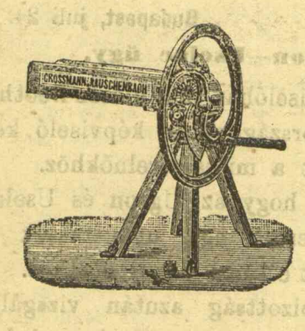

TAUFFER FERENCZ

UTÓDÁNÁL,

Kolozsvártt, belközép-utcza 6. szám.

622. (8—x)

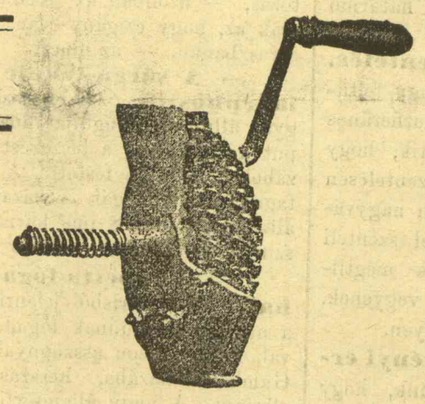

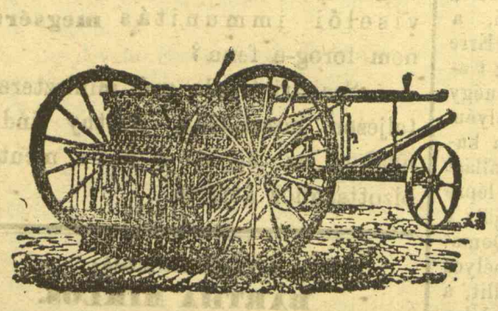
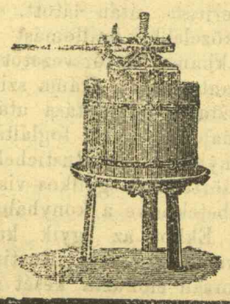
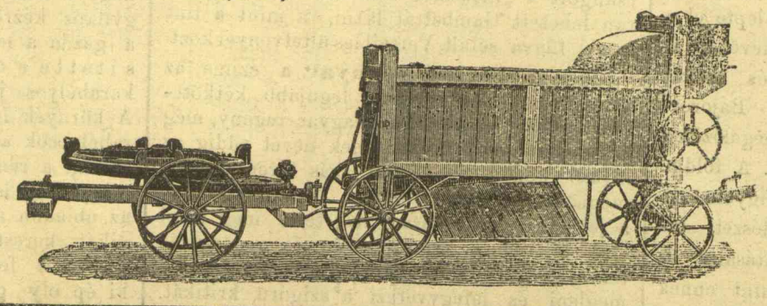

Sz. 454—1891. tkv. 715. (1—1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A tekei kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Naszte Andrej l. Stefan s t. hagyatéka végrehajtatónak Jakab János végrehajtást szenvedő elleni 169 forint tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kolozsvári kir. törvényszék (a tekei kir. járásbiróság) területén levő, Sz.-Banyicza község határában fekvő, az ottani 41. számu telekjegyzőkönyvben 1, 2. rendszám alatt foglalt egész ingatlanokra a viszárverést a fennebb ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1891. évi Augusztus hó 14-ik napján délelőtt 10 órakor** Sz.-Banyicza község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak rendszám szerint.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-kát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi novemb. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-czikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tekén, 1891. évi julius hó 1. napján.

A tekei kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

GAÁL, kir. aljbiró.

Sz. 1565—1891. tkv. 716. (1—1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A tekei kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy a sz.-ludvégi ev. ref. egyház végrehajtatónak özv. Antal Károlina sz. Szőcs tihuczai lakós végrehajtást szenvedő elleni 135 frt tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kolozsvári kir. törvényszék (a tekei kir. járásbiróság) területén lévő, Sz.-Ludvég község határában fekvő, a sz.-ludvégi 305. sz. tjkvben 1—4, 6, 7, 8. rendsz. alatt foglalt ingatlanokra az árverést 607 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1891 évi Augusztus hó 19-ik napján délelőtti 9 órakor** Szász-Ludvég községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-kát a Kisbirtokosok országos Földhitelintézete, mint jelzálogos hitelező kivételével készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényczikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1831. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tekén, 1891. évi junius hó 14. napján.

A tekei kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóságtól.

GAÁL GYULA, kir. aljbiró.

Sz. 1312—1891. tkvi. 718. (1—1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A tekei kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy Lékás Izidor báldi lakós végrehajtatónak Szikszay Mihály n.-idai lakós végrehajtást szenvedő elleni 21 frt 8 kr. költség követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kolozsvári kir. törvényszék (a tekei kir. járásbiróság) területén levő, N.-Ida község határán fekvő, a n.-idai 94. sz. tjkvben A † 1—3, 5—11. rendsz.; a n.-idai 156. sz. tjkvben A † 2, 3, 9, 13, 14, 15, 16, 18. rendsz.; a n.-idai 420. sz. tjkvben A † 1. rendsz.; a n.-idai 456. sz. tjkvben A † 1. rendsz.; a n.-idai 458. sz. tjkvben A † 1, 2. rendsz.; a n.-idai 516. sz. tjkvhen A † 1. rendsz. alatti egész ingatlanokra és a n.-idai 574. sz. tjkvben A † 1—12. rendsz. alatt foglalt ingatlanoknak végrehajtást szenvedőt illető kétharmadára az árverést 766 forint 32 krban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy fennebb megjelölt ingatlanok az **1891. évi Augusztus hó 28-ik napjának délelőtti 10 órakor** Nagy-Ida község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át — végrehajtató kivételével — készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi novemb. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelöst óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tekén, 1891. évi május hó 7. napján.

A tekei kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság,

GAÁL, kir. aljárásbiró.

UDVARHELY MEGYÉBEN,

Székely-Udvarhely város mellett,

vasút állomáshoz közel

400 katastrális hold

KITŰNŐ TAGOSITOTT

FÖLDBIRTOK,

hirneves tégla és cserépgyárral,

nagy forgalmu **savanyuviz-kuttal** és számos **bérházzal,**

folyó évi Szent-Mihály naptól 6 évre haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni:

UGRON ÁKOSSAL

702. **Székely-Udvarhelyen.** (4—5)

Nyomatott Magyary Mihály könyvnyomdájában Kolozsvártt, belközép-utcza 33. szám.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.